

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Projevy umění: Vzдор a vzpoura

Kód modulu

UK-m-4/AL32

Typ vzdělávání

Všeobecné vzdělávání

Typ modulu

všeobecně vzdělávací

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

L0 (EQF úroveň 4)

Vzdělávací oblasti

UK - Umění a kultura (včetně literatury)

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

Délka modulu (počet hodin)

12

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Vstupním předpokladem je osvojení očekávaných výstupů RVP ZV v oblasti literární výchovy, především těch, které se týkají práce s texty.

Modul je bez nároku na předchozí znalosti v oblasti literární historie.

Nejpozději souběžně s absolvováním tohoto modulu je potřeba absolvovat modul Literární teorie.

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Vzdělávací modul spadá do obsahového okruhu Projevy umění. Modul je jedním ze 12 volitelných modulů tvořících celek, který nahrazuje literární učivo v tradičním historizujícím chronologickém pojetí. Žáci musí absolvovat během studia alespoň 4 z těchto modulů. Tematické pojetí modulů umožňuje strukturovat literární učivo tak, aby vzdělávací oblast Umění a kultura mohla naplňovat vlastní smysl, tedy aby se žáci zabývali spíše literaturou než vědou o literatuře. Moduly mají shodnou strukturu výsledků učení, které

si žáci průběžně osvojují prostřednictvím různých témat. Takové pojetí modulů umožňuje vyučujícím volit témata, která mají potenciál zaujmout žáky v různých oborech vzdělávání a zajistit přitom osvojení dovedností potřebných k vykonání maturitní zkoušky. Zároveň je naplňována potřeba kontinuálního rozvoje čtenářských dovedností žáků.

Očekávané výsledky učení

Žák

- porozumí historickým a kulturním kontextům literárních děl reprezentujících vzdor a vzpouru;
- posoudí umělecké texty reprezentující vzdor a vzpouru v literatuře;
- reflektuje vlastní četbu uměleckého díla reprezentujícího vzdor a vzpouru v literatuře.

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Autoři, díla, případně i žánry zde uvedené jsou pouze náměty na možný obsah modulu. Ve výuce lze využít jakékoli dílo podle výběru školy/učitele, které odpovídá tématu vzdoru a vzpoury, včetně uměleckých děl neliterárních. Šíří záběru obsahu vzdělávání modulu si stanovuje škola/učitel podle vlastních potřeb a podmínek.

- Sturm und Drang
- romantický vzdor
- buřiči v české literatuře
- prokletí básníci
- rozhněvaní mladí muži
- beatnici

náměty na autory: K. Havlíček Borovský; F. M. Dostojevskij; Ch. De Coster; H. Miller; W. Burroughs; Ch. Bukowski; W. Miller; G. Orwell

náměty na díla neuvedených autorů: Dělníci moře; Bídníci; Vyhod'me ho z kola ven; Nikola Šuhaj loupežník; Slezské písně; Mstivá kantiléna

Očekávaných výsledků vzdělávání se dosahuje směřováním k osvojení následujících dovedností:

Žák:

- porozumí historickým a kulturním kontextům literárních děl reprezentujících vzdor a vzpouru
 - porozumí historickým a kulturním souvislostem, v nichž vznikala díla a působili autoři
 - rozlíší různé formy projevů vzdoru a vzpoury v dílech vybraných autorů
 - zasadí vybraná díla do literárního kontextu
- posoudí umělecké texty reprezentující vzdor a vzpouru v literatuře
 - identifikuje v textu motivy vzdoru a vzpoury
 - prokáže porozumění užitým jazykovým a kompozičním prostředkům výstavby textů vyjadřujících vzdor a vzpouru / rozpozná specifické prostředky básnického jazyka textů vyjadřujících vzdor a vzpouru
 - interpretuje přečtený text
 - porovnává dva a více textů z různých úhlů pohledu
- reflektuje vlastní četbu uměleckého díla reprezentujícího vzdor a vzpouru
 - vyjadřuje vlastní prožitky z četby vybraného uměleckého textu
 - využívá přečtený text k práci s jinými druhy textu
 - obhájí vyslovené názory a argumenty

Učební činnosti žáků a strategie výuky

- individuální četba žáků
- vysvětlení historického a kulturního kontextu (Sturm und Drang, romantismus, prokletí básníci, rozhněvaní mladí muži, beatnici) učitelem + případné projevy daných hnutí a směrů v jiných uměleckých oblastech (možno také jako dílčí projekty žáků – samostatná práce žáků s předvedením výstupů, např. Romantismus v malířství; Provokující životní styl beatníků; Vlasy – videoukázka s komentářem aj.)
- řešení pracovních listů s ukázkami
- řešení souborů úloh
- vedení individuálních čtenářských portfolií
- řízená prezentace přečtených děl z hlediska žákovských dojmů a postřehů z četby

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

a) porozumí historickým a kulturním kontextům literárních děl reprezentujících vzdor a vzpouru

- průběžně ověřováno prostřednictvím pracovních listů a souborů úloh
- v případě žákovských projektů doporučeno při hodnocení výstupů (referát, prezentace apod.) využít prvků formativního hodnocení

b) posoudí umělecké texty reprezentující vzdor a vzpouru v literatuře

- průběžně ověřováno prostřednictvím pracovních listů tak, aby východiskem žákovy práce byly texty s tematikou vzdoru a vzpoury
- lze také využít tematické testové nástroje s jednoznačně stanovenými kritérii hodnocení individualizovanými pro každý užitý evaluační nástroj

c) reflektuje vlastní četbu uměleckého díla reprezentujícího vzdor a vzpouru

- ověřováno průběžně prostřednictvím čtenářského portfolia a samostatných vystoupení žáků ve třídě včetně učitelem řízené diskuse – zejména využití prvků formativního hodnocení; východisko hodnocení zaměřeno na to, co žák dokázal, jakého dosáhl pokroku, nikoli opačně; při hodnocení tohoto výsledku učení doporučeno nehodnotit známkami

Výsledky učení a) a b) jsou ověřovány v závěru modulu souhrnným testem, jehož specifikací jsou předmětné výsledky učení. Základní nastavení specifikace testu je 50% zastoupení každého výsledku učení. Toto nastavení lze měnit podle potřeb jednotlivých vyučujících, přičemž zastoupení jednotlivých výsledků učení nesmí klesnout pod 25 %. Procentuální zastoupení výsledku učení je odvozeno od maximálního získatelného počtu bodů za daný výsledek učení (nikoli tedy od počtu úloh – může se jednat o dramatický rozdíl).

Kritéria hodnocení

Při průběžném hodnocení dosahovaných jednotlivých výsledků učení a)–b) je využíváno souborů úloh / pracovních listů, které zaručují vysokou objektivitu hodnocení – hodnocení na úrovni stanovení mezní hranice úspěšnosti a od ní odvozených bodových rozmezí pro případné vyjádření výsledku žáka známkou nebo jiným číselným či slovním způsobem je u jednotlivých výsledků učení v kompetenci vyučujícího. Zároveň se doporučuje souběžně využít prvků formativního hodnocení, zvláště při vyjádření žákovy vlastního prožitku.

Výsledek učení c) je hodnocen na škále úspěš – neúspěš, přičemž základním předmětem hodnocení je obhajoba žákových tvrzení a jeho argumentace, nikoli souhlas/nesouhlas vyučujícího s žákovými názory a tvrzeními.

Při závěrečném ověřování dosažených výsledků učení a)–b) souhrnným testem jsou doporučená kritéria nastavena následovně:

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 40 %.

Převodník dosažené úspěšnosti na známku :

úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný

úspěšnost žáka v testu od 40 do 55 % = dostatečný

úspěšnost žáka v testu od 56 do 70 % = dobrý

úspěšnost žáka v testu od 71 do 85 % = chvalitebný

úspěšnost žáka v testu od 86 do 100 % = výborný

K dosažení známky výborný – dostatečný v celkovém hodnocení modulu musí žák zároveň uspět ve výsledku učení c).

Doporučená literatura

Vala, J.: Vybrané kapitoly z didaktiky literární výchovy. Olomouc 2014; dostupné z:

[http://kcj2.upol.cz/studijni_materialy_akreditace/NAVAZUJICI_MAGISTERSKE_STUDIUM/2\)_Didaktika_literatury_1_\(VALA_J.\)/Vala-Vybrane_kapitoly_z_didaktiky_literatury.pdf](http://kcj2.upol.cz/studijni_materialy_akreditace/NAVAZUJICI_MAGISTERSKE_STUDIUM/2)_Didaktika_literatury_1_(VALA_J.)/Vala-Vybrane_kapitoly_z_didaktiky_literatury.pdf)

Hník, O.: Didaktika literatury - výzvy oboru. Praha, Karolinum 2014.

učebnice a další výukové materiály dle potřeb vyučujícího

Poznámky

Doporučuje se pracovat s texty obsahově blízkými zájmům žáků.

Ideální rozvržení výuky: 3 hodiny týdně po dobu čtyř navazujících týdnů; lze rozvrhnout podle potřeb školy i jinak.

Obsahové upřesnění

VV - Všeobecné vzdělávání

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Eva Brucknerová. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uvedte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.